

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2018/1636 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОРГАН ЗА ЦЕННИ КНИЖА И ПАЗАРИ**от 23 октомври 2018 година****за подновяване и изменение на временното ограничаване, въведено с Решение (ЕС) 2018/796, на пускането на пазара, разпространението или продажбата на договори за разлики на непрофесионални клиенти**

СЪВЕТЪТ НА НАДЗОРНИЦИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОРГАН ЗА ЦЕННИ КНИЖА И ПАЗАРИ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията ⁽¹⁾, и по-конкретно член 9, параграф 5, член 43, параграф 2 и член 44, параграф 1 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 ⁽²⁾, и по-конкретно член 40 от него,

като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) 2017/567 на Комисията от 18 май 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определенията, прозрачността, компресирането на портфейл и надзорните мерки за намеса по отношение на продукти и управление на позиции ⁽³⁾, и по-конкретно член 19 от него,

като има предвид, че:

- (1) С Решение (ЕС) 2018/796 ⁽⁴⁾ Европейският орган за ценни книжа и пазари (ESMA) ограничи пускането на пазара, разпространението или продажбата на договори за разлики (ДЗР) на непрофесионални клиенти, като решението влезе в сила на 1 август 2018 г. за период от три месеца.
- (2) В съответствие с член 40, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 600/2014, ESMA трябва да преразглежда временната мярка за намеса в търговията с финансови продукти през подходящи интервали от време и най-малко на всеки три месеца.
- (3) Извършеното от ESMA преразглеждане на ограничаването на ДЗР се основава, наред с другото, на проучване сред националните компетентни органи ⁽⁵⁾ (НКО) относно практическото прилагане на мярката за намеса и нейното въздействие, както и на допълнителната информация, предоставена от НКО и заинтересованите страни.
- (4) НКО разкриха много малко случаи на неспазване на мерките на ESMA за намеса в търговията с финансови продукти, като случаите на неспазване са свързани главно с предупрежденията за риска.
- (5) НКО отчетоха цялостно намаляване на броя на сметките на непрофесионални клиенти в ДЗР, намаляване на търгувания обем и на общия собствен капитал на непрофесионални клиенти през август 2018 г. в сравнение с август 2017 г. Наблюдава се леко понижаване на дела на печелившите сметки на непрофесионални клиенти, но вероятно това се дължи основно на рязкото покачване на цените на криптовалутата през август 2017 г. ⁽⁶⁾ При

⁽¹⁾ OBL 331, 15.12.2010 г., стр. 84.

⁽²⁾ OBL 173, 12.6.2014 г., стр. 84.

⁽³⁾ OBL 87, 31.3.2017 г., стр. 90.

⁽⁴⁾ Решение (ЕС) 2018/796 на Европейския орган за ценни книжа и пазари от 22 май 2018 г. за временно ограничаване на договорите за разлики в Съюза съгласно член 40 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета (OBL 136, 1.6.2018 г., стр. 50).

⁽⁵⁾ 23 НКО изпратиха отговор: Орган за финансови услуги и пазари (BE-FSMA), Централна национална банка на Чешката република (CZ-CNB), Finanstillsynet/Финансов орган (DK-Finanstilsynet), Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht/Федерален орган за финансов надзор (DE-BaFin), Central Bank of Ireland/Централна банка на Ирландия (IE-CBI), Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς/Гръцка комисия за капиталовите пазари (EL-HCMC), Comisión Nacional del Mercado de Valores/Национална комисия за пазара на ценни книжа (ES-CNMV), Autorité des Marchés Financiers/Орган за финансовите пазари (FR-AMF), Commissione Nazionale per le Società e la Borsa/Национална комисия за дружествата и борсите (IT-Consob), Комисия за ценни книжа и борси на Кипър (CY-CySEC), Finanšu un kapitāla tirgus komisija/Комисия за финансовите и капиталовите пазари (LV-FKTK), Commission de Surveillance du Secteur Financier/Комисия за надзор на финансовия сектор (LU-CSSF), Magyar Nemzeti Bank/Национална банка на Унгария (HU-MNB), Орган за финансови услуги на Малта (MT-MFSA), Autoriteit Financiële Markten/Орган за финансов надзор (NL-AFM), Орган за финансов надзор на Австрия (AT-FMA), Komisja Nadzoru Finansowego/Комисия за финансов надзор (PL-KNF), Comissão do Mercado de Valores Mobiliários/Комисия за пазара на ценни книжа на Португалия (PT-CMVM), Орган за финансов надзор на Румъния (RO-FSA), Agencija za trg vrednostnih papirjev/Агенция за пазара на ценни книжа (SI-ATVP), Финландски финансов надзорен орган (FI-FSA), Financial Conduct Authority /Орган за финансов контрол (UK-FCA), Fjármálaeftirlitið/Орган за финансов надзор (IS-FME).

⁽⁶⁾ Например при биткойн ценовата промяна в проценти от 31 юли 2017 г. до 31 август 2017 г. е + 65,8 % в сравнение с – 9,3 % за същия период през 2018 г. (по данни от Coindesk.com — <https://www.coindesk.com/>).

сравняването на резултатите за клиентите влияние оказват не само мерките за намеса в търговията с финансови продукти, но и пазарните условия, примерно. През август 2017 г. пазарните условия показваха тенденция към покачване на курса на ценните книжа в сравнение с август 2018 г. Освен това популацията на непрофесионалните клиенти се промени ⁽¹⁾. На последно място, НКО съобщи за спад в броя на автоматичните закривания и на сметките, които са добили отрицателна нетна стойност ⁽²⁾.

- (6) НКО отчетоха също увеличаване на броя на клиентите, третирани като професионални клиенти по заявление, през август 2018 г. в сравнение с август 2017 г. ESMA е запознат с факта, че някои доставчици на ДЗР предлагат на непрофесионалните си клиенти възможността да станат професионални клиенти по заявление. От друга страна, непрофесионален клиент може да поиска да бъде третиран като професионален, по-специално след като подаде заявление в писмен вид в съответствие с всички изисквания на приложимото законодателство. Доставчиците следва да гарантират, че клиентите им спазват тези изисквания във всеки един момент ⁽³⁾. Освен това ESMA е запознат с факта, че посредници от трети държави се насочват активно към клиенти от Съюза и че някои доставчици на ДЗР в Съюза предлагат на непрофесионалните си клиенти възможността да прехвърлят сметките си към вътрешногрупов субект от трета държава. Все пак без разрешение или регистрация в Съюза такива посредници от трети държави имат право да предлагат услуги само на клиенти, установени или пребиваващи на територията на Съюза, по изрична инициатива на клиента. На последно място, ESMA е наясно, че посредниците започват да предлагат други спекулативни инвестиционни продукти. ESMA ще продължи да проследява предлагането на тези продукти, за да реши дали са уместни други мерки на ниво ЕС.
- (7) През периода на преразглеждането ESMA не получи сведения, противоречащи на общата му констатация, посочена в неговото Решение (ЕС) 2018/796, за наличието на значителни опасения за защитата на инвеститорите. Поради това ESMA стигна до заключението, че значителните опасения за защитата на инвеститорите, посочени в неговото Решение (ЕС) 2018/796, ще се запазят, освен ако не се поднови решението за ограничаване на пускането на пазара, разпространението или продажбата на ДЗР.
- (8) Приложимите действащи регулаторни изисквания съгласно законодателството на Съюза не бяха променени след приемането на решението и не противодействат на заплахата, установена от ESMA. Освен това НКО не са предприели действия за преодоляване на заплахата или предприетите действия не я премахват по подходящ начин. По-конкретно нито един НКО не е приел собствена национална мярка за намеса в търговията с финансови продукти съгласно член 42 от Регламент (ЕС) № 600/2014 ⁽⁴⁾ след приемането на решението.
- (9) Подновяването на ограничаването, въведено с Решение (ЕС) 2018/796, не оказва неблагоприятно въздействие върху ефективността на финансовите пазари или върху инвеститорите, което да е непропорционално спрямо ползите от действието, и не създава риск от регулаторен арбитраж по същите причини, определени в посоченото решение.
- (10) Ако временното ограничаване не бъде подновено, ESMA е на мнение, че има вероятност да се възобнови предлагането на ДЗР без подходящи мерки, които в достатъчна степен да защитават непрофесионалните клиенти от свързаните с тези продукти рискове, които доведоха до вреди за потребителите, както беше изтъкнато в Решение (ЕС) 2018/796.
- (11) Поради това, както и поради причините, посочени в Решение (ЕС) 2018/796, ESMA реши да поднови ограничаването за допълнителен период от три месеца, с оглед преодоляването на значителните опасения за защитата на инвеститорите.
- (12) При подновяването на ограничаването ESMA внимателно взе предвид новите данни, постъпили през периода на преразглеждането. В тази насока ESMA получи информация, че в определени случаи доставчиците на ДЗР срещат технически затруднения при използването на съкратеното предупреждение за риска поради ограничения в символите, наложени от доставчици на маркетингови услуги като трета страна, що се отнася до съобщенията на носител, различен от траен носител или уебсайт. Поради това при подновяването следва да се приеме предупреждение за риска с по-малък брой символи.

⁽¹⁾ Дължи се също на прекатегоризирането на непрофесионални в професионални клиенти по заявление или активни непрофесионални клиенти, които е възможно да са прехвърлили сметката си към доставчици от трети държави.

⁽²⁾ През август 2018 г. беше в сила защитата при отрицателен баланс. Същевременно ликвидният недостиг на пазара може да стане причина позицията на клиента да бъде първоначално закрита при цена, която поражда отрицателна нетна стойност. Съгласно новите изисквания за защита при отрицателен баланс сметката се рефинансира впоследствие от доставчика до ликвидност нула. Такъв беше случаят с доставчиците, които през август 2017 г. предлагаха защита при отрицателен баланс.

⁽³⁾ Приложение II, раздел II към Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349). Вж. също раздел 11 от *Questions and Answers on MiFID II and MiFIR investor protection and intermediaries topics* („Въпроси и отговори от областта на защитата на инвеститорите и посредниците съгласно ДПФИ II и РПФИ“) (ESMA35-43-349), в която ESMA посочва какви видове практики инвестиционните посредници не бива да прилагат, когато изпълняват правните изисквания за категоризиране на клиентите като професионални по заявление. Раздел 11 беше последно актуализиран на 25 май 2018 г.

⁽⁴⁾ На 4 юни 2018 г. компетентният орган на членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ, NO-Finanstilsynet, прие национални мерки за намеса в търговията с финансови продукти, като техните условия и дати на прилагане са същите като при мерките на ESMA.

- (13) Предупреждението за риска с по-малък брой символи не цели да замени съкратеното предупреждение за риска. Предвижда се новото предупреждение да се използва само в случаите, когато третата страна, на която доставчикът на ДЗР разчита за разпространението на продукта, налага ограничения в символите, които не са съвместими с броя на символите в регламентираните предупреждения за риска.
- (14) Предупреждението за риска с по-малък брой символи предоставя на непрофесионалните клиенти информация за процента сметки на непрофесионални клиенти, които са губещи в търговия с ДЗР. Същевременно, за да се насочи изцяло вниманието на клиентите върху това дали могат да си позволят високия риск да загубят пари при инвестиране в ДЗР, с настоящото подновяване се изисква съобщенията, съдържащи предупреждение за риска с по-малък брой символи, да включват също директна препратка към интернет страницата на доставчика на ДЗР, на която е видно предупреждението, изисквано за траен носител или уебсайт.
- (15) Тъй като предложените мерки могат до определена степен да се отнасят до деривати за селскостопански стоки, ESMA се консултира с публичните органи, които са компетентни за в надзора, управлението и регулирането на физическите селскостопански пазари съгласно Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾. Нито един от тези органи не повдигна възражения срещу предложеното подновяване на мерките.
- (16) ESMA уведоми НКО за предложеното решение за подновяване,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Определения

За целите на настоящото решение:

- а) „договор за разлики“ или „ДЗР“ означава дериват, различен от опция, фючърсен договор, суап или споразумение за лихвен форуърд, който има за цел да осигури на притежателя дълга или къса експозиция към колебания в цената, нивото или стойността на даден базов актив и който трябва да бъде уреден в брой или може да бъде уреден в брой по избор на някоя от страните поради причини, различни от неизпълнение или прекратяване на друго основание;
- б) „изключена непарична облага“ означава всяка непарична изгода, различна от информацията и инструментите за изследване, доколкото се отнася до ДЗР;
- в) „първоначален марж“ означава всяко плащане за целите на сключване на ДЗР, с изключение на комисиона, такси за трансакции и всички други свързани с тях разходи;
- г) „защита на първоначалния марж“ означава първоначалният марж, посочен в Приложение I;
- д) „защита чрез закриване на маржа“ означава закриването на един или повече открити ДЗР на непрофесионален клиент при условия, които са по-благоприятни за клиента, в съответствие с членове 24 и 27 от Директива 2014/65/ЕС, когато сумата на средствата в сметката за търговия с ДЗР и нереализираната нетна печалба по всички отворени ДЗР, свързани с тази сметка, спадне под половината от общия първоначален марж за всички тези отворени ДЗР;
- е) „защита при отрицателен баланс“ означава ограничаването на сумарните задължения на непрофесионален клиент за всички ДЗР, свързани със сметка за търговия с ДЗР, държана при доставчик на ДЗР, до средствата по тази сметка за търгуване с ДЗР.

Член 2

Временно ограничаване на ДЗР по отношение на непрофесионални клиенти

Пускането на пазара, разпространението и продажбата на ДЗР на непрофесионални клиенти се ограничава до обстоятелства, при които са изпълнени най-малко всички от следните условия:

- а) доставчикът на ДЗР изисква от непрофесионалния клиент да плати защитата на първоначалния марж;
- б) доставчикът на ДЗР осигурява на непрофесионалния клиент защитата чрез закриване на маржа;
- в) доставчикът на ДЗР осигурява на непрофесионалния клиент защитата при отрицателен баланс;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 г. за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП“) (ОВ L 299, 16.11.2007 г., стр. 1).

- г) доставчикът на ДЗР не предоставя, пряко или непряко, на непрофесионалния клиент плащане, парична или изключена непарична облага във връзка с пускането на пазара, разпространението или продажбата на ДЗР, освен реализираните печалби по всеки предоставен ДЗР; и
- д) доставчикът на ДЗР не изпраща пряко или непряко съобщение до непрофесионален клиент или не публикува информация, достъпна за такъв клиент, във връзка с пускането на пазара, разпространението или продажбата на ДЗР, освен ако това съобщение или тази информация не включва подходящо предупреждение за риска, посочено и съответстващо на условията в Приложение II.

Член 3

Забрана за участие в дейности за заобикаляне

Забранява се участие в дейности, чиято цел или резултат е заобикаляне на изискванията по член 2, включително когато лицето действа като заместник на доставчика на ДЗР.

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящото решение се прилага от 1 ноември 2018 г. за период от 3 месеца.

Съставено в Париж, 23 октомври 2018 г.

За Съвета на надзорниците

Steven MAIJOR

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРОЦЕНТИ НА ПЪРВОНАЧАЛНИЯ МАРЖ ПО ТИПОВЕ БАЗОВИ АКТИВИ

- а) 3,33 % от номиналната стойност на ДЗР, когато базовата двойка валути се състои от които и да е от следните валути: щатски долар, евро, японска йена, британска лира, канадски долар или швейцарски франк;
 - б) 5 % от номиналната стойност на ДЗР, когато индексът, двойката валути или стоката на базовия актив е:
 - i) който и да е от следните индекси: Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100); Cotation Assistée en Continu 40 (CAC 40); Deutsche Bourse AG German Stock Index 30 (DAX30); Dow Jones Industrial Average (DJIA); Standard & Poors 500 (S&P 500); NASDAQ Composite Index (NASDAQ), NASDAQ 100 Index (NASDAQ 100); Nikkei Index (Nikkei 225); Standard & Poors/Australian Securities Exchange 200 (ASX 200); EURO STOXX 50 Index (EURO STOXX 50);
 - ii) двойка валути, която се състои от най-малко една валута, която не е посочена в буква а) по-горе; или
 - iii) злато;
 - в) 10 % от номиналната стойност на ДЗР, когато стоковият или капиталовият индекс на базовия актив е стоков или капиталов индекс, различен от изброените в буква б) по-горе;
 - г) 50 % от номиналната стойност на ДЗР, когато базовият актив е криптовалута; или
 - д) 20 % от номиналната стойност на ДЗР, когато базовият актив:
 - i) е акция; или
 - ii) не е посочен по друг начин в настоящото приложение.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ЗА РИСКА

РАЗДЕЛ А

Условия на предупрежденията за риска

1. Предупреждението за риска трябва да бъде оформено така, че да бъде гарантирана неговата забележимост, с размер на шрифта, най-малко еднакъв с преобладаващия размер на шрифта, и на езика, използван в съобщението или публикуваната информация.
2. Ако съобщението или публикуваната информация е на траен носител или уебсайт, предупреждението за риска трябва да е във формата, определен в Раздел Б.
3. Ако съобщението или публикуваната информация е на носител, различен от траен носител или уебсайт, предупреждението за риска трябва да е във формата, определен в раздел В.
4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3, ако броят на символите в предупреждението за риска, което е във формата, определен в раздел Б или В, надвишава ограниченията в символите, разрешени съгласно стандартните условия на доставчици на маркетингови услуги като трета страна, предупреждението може вместо това да бъде във формата, определен в раздел Г.
5. Ако се използва посоченият в раздел Г формат на предупреждението за риска, съобщението или публикуваната информация трябва да включват също директна препратка към интернет страницата на доставчика на ДЗР, съдържаща предупреждението във формата, определен в раздел Б.
6. Предупреждението за риска трябва да включва актуален специфичен за доставчика процент на загубите, основаващ се на изчисляване на процента на сметките за търговия с ДЗР, предоставени от доставчика на ДЗР на непрофесионални клиенти, които са изгубили пари. Изчисляването се извършва на всеки три месеца и обхваща 12-месечния период преди датата на извършването му („12-месечен период, за който се прави изчислението“). За целите на изчислението:
 - а) се счита, че сметката за търговия с ДЗР на отделен непрофесионален клиент е изгубила пари, ако сумата на цялата реализирана и нереализирана нетна печалба по ДЗР, свързани с тази сметка през 12-месечния период, за който се прави изчислението, е отрицателна;
 - б) всички разходи във връзка с ДЗР, свързани със сметката за търговия с ДЗР, включително всички такси и комисиони, се изключват от изчислението;
 - в) следните елементи се изключват от изчислението:
 - i) всяка сметка за търговия с ДЗР, по която през периода, за който се прави изчислението, не е имало открит ДЗР;
 - ii) всички печалби и загуби от продукти, различни от ДЗР, свързани със сметката за търговия с ДЗР;
 - iii) всичко внесени и изтеглени от сметката за търговия с ДЗР средства;
7. Чрез дерогация от параграфи 2 до 6, ако през последния 12-месечен период, за който се прави изчислението, доставчик на ДЗР не е предоставял открити ДЗР във връзка със сметка за търговия с ДЗР на непрофесионален клиент, този доставчик на ДЗР следва да използва стандартното предупреждение за риска във формата, определен в раздели Д до Ж, в зависимост от случая.

РАЗДЕЛ Б

Стандартно предупреждение за риска, свързан с доставчика, на траен носител и уебсайт

ДЗР са сложни инструменти и носят висок риск от бърза загуба на средства в резултат на ливъридж.

[посочете процента за доставчика] % от сметките на инвеститорите на дребно губят пари, когато търгуват ДЗР с този доставчик.

Помислете дали разбирате как функционират ДЗР и дали можете да си позволите да поемате високия риск от загуба на парите си.

РАЗДЕЛ В

Съкратено предупреждение за риска, свързано с доставчика

[посочете процента за доставчика] % от сметките на инвеститорите на дребно губят пари, когато търгуват ДЗР с този доставчик.

Помислете дали можете да си позволите да поемате високия риск от загуба на парите си.

РАЗДЕЛ Г

Предупреждение за риска с по-малък брой символи, свързано с доставчика

[посочете процента за доставчика] % от сметките на непрофесионални клиенти губят пари от ДЗР.

РАЗДЕЛ Д

Стандартно предупреждение за риска на траен носител и уебсайт

ДЗР са сложни инструменти и носят висок риск от бърза загуба на средства в резултат на ливъридж.

Между 74 и 89 % от сметките на инвеститорите на дребно губят пари, когато търгуват с ДЗР.

Помислете дали разбирате как функционират ДЗР и дали можете да си позволите да поемате високия риск от загуба на парите си.

РАЗДЕЛ Е

Съкратено стандартно предупреждение за риска

Между 74 и 89 % от сметките на инвеститорите на дребно губят пари, когато търгуват с ДЗР.

Помислете дали можете да си позволите да поемате високия риск от загуба на парите си.

РАЗДЕЛ Ж

Стандартно предупреждение за риска с по-малък брой символи

74—89 % от сметките на непрофесионални клиенти губят пари от ДЗР.
